

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-06-08 Nr. (14.3-03)-SK-1803169

DĖL LRV NUTARIMO NR. 829 PAKEITIMO PROJEKTO

Finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 829 „Dėl valstybės ekonominės bei finansinės kontrolės ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo koordinavimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – projektas, pridedama).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į tarptautinės praktikos tendencijas kovojant su šešėline ekonomika. Remiantis C.C. Williams „*Confronting the Shadow Economy – Evaluating Tax Compliance and Behavioral Policies* (2014), į šešėlio mažinimo procesą efektyvu žiūrėti holistiškai derinant veiksmus tiek kontrolės stiprinimo, tiek ir skatinimo išėiti iš šešėlio bei visuomenės sąmoningumo didinimo srityse. Pavyzdžiui, 2017 m. Australijoje sukurta darbo grupė teikti pasiūlymams, kaip mažinti šešėlį; šios grupės veikla kryptingai orientuota į paskatas, atgrasymą, elgsenos keitimą, socialinių normų pokyčius.

Remiantis 2018 m. skelbtais *Sprinter Research* Lietuvoje vykdytos apklausos rezultatais, tarp pagrindinių priemonių, kurios galėtų paskatinti sąžiningiau mokėti mokesčius, kontrolės institucijų auditorių, verslo atstovų ir gyventojų nuomone, yra šios: mokesčių mažinimas ir teisingas paskirstymas, visuomenės išprusimas ir švietimas, skaidrumas ir korupcijos mažinimas, griežtesnė kontrolė, leidimas gyventojams sumažinti savo apmokestinamąsias pajamas.

Remiantis paskutiniaisiais F. Schneiderio vertinimais, šešėlinė ekonomika Lietuvoje yra trečdaliu didesnė už ES vidurkį. Apskritai šešėlinės ekonomikos mastas stabdo viešųjų paslaugų gerinimą, riboja struktūrinių reformų finansavimą; ekonomikos dalis, esanti šešėlyje, nėra pakankamai produktyvi; šešėlyje dirbantys asmenys netenka socialinių ir finansinių garantijų, o vartotojai – kokybės garantijų.

Vienas iš svarbių procesų mažinant šešėlinę ekonomiką – efektyvus institucijų veiksmų koordinavimas. Dėl to teikiamas Vyriausybės nutarimo projektas, kuriuo siūloma įsteigti Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisiją (toliau – Komisija). Tuo pakeičiama iki šiol veikusi Komisija, skirta tik kontrolės ir teisėkūros veiksmams koordinuoti. Naujoji išplėstinė Komisija dirbtų ne tik kontrolės institucijų veiksmų ir teisėkūros koordinavimo srityje, tačiau taip pat, remdamasi tarptautinės praktikos tendencijomis, plėtotų ekonominių paskatų bei sąmoningumo didinimo priemones ir koordinuotų jų įgyvendinimą. Atsižvelgiant į tai, kad, remiantis *Sprinter Research*, neskaidrumas / korupcijos lygis šalyje laikomas viena iš svarbių priežasčių šešėlinei ekonomikai egzistuoti, viešojo sektoriaus skaidrumo didinimo priemonių plėtra taip pat įtraukta į siūlomą naująją Komisijos veiklą.

Užtikrinant efektyvų Komisijos darbą, prie Komisijos steigiamos dvi specializuotos darbo grupės: nuolat veikianti Kontrolės veiksmų darbo grupė ir prireikus susirenkanti Skatinimo formalizuoti šešėlinę veiklą darbo grupė (siūloma Komisijos veikimo schema pridedama). Kontrolės veiksmų darbo grupė rinktų, analizuotų ir apibendrintų informaciją, kurios pagrindu

Lydraštis teikiamas LRV

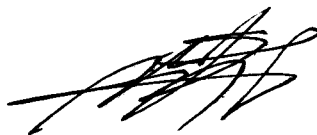
teiktų išvadas ir pasiūlymus Komisijai dėl valstybės institucijų ir kitų subjektų šešėlinės ekonomikos mažinimo iniciatyvų; dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo, siekiant užkardyti nedeklaruotas ekonomines veiklas ir mokesčių vengimą; dėl valstybės institucijų bendradarbiavimo siekiant mažinti šešėlinę ekonomiką. Skatinimo formalizuoti šešėlinę veiklą darbo grupė rinktų, analizuotų ir apibendrintų informaciją, kurios pagrindu teiktų išvadas ir pasiūlymus Komisijai dėl teisinio reguliavimo tobulinimo, siekiant mažinti administracinę naštą verslui, numatyti ekonomines paskatas formalizuoti šešėlinę veiklą; dėl valstybės institucijų ir kitų subjektų parengtų viešojo sektoriaus skaidrumo didinimo bei gyventojų netolerancijos šešėlinei ekonomikai skatinimo iniciatyvų; dėl valstybės institucijų bendradarbiavimo skatinant gyventojus netoleruoti šešėlinės ekonomikos. Atsižvelgiant į darbo grupių veiklos pobūdį, numatyta, kad pirmoji darbo grupė, labiau orientuota į operatyvinių procesų koordinavimą, bus reguliariai sušaukiama (ne rečiau kas ketvirtį), antroji dirbs *ad-hoc* principu (siūloma Komisijos veikimo schema pridedama).

Nutarimo projektu siūloma Ministrui Pirmininkui patvirtinti Komisijos, kuriai vadovauja Vyriausybės kancleris, personalinę sudėtį.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Mokesčių administravimo politikos skyrius (vedėjas – Paulius Majauskas, tel. 239 0093) kartu su Vyriausybės kanceliarijos Strateginių kompetencijų grupe.

Pridedama. 3 lapai.

Finansų ministras

Vilius Šapoka